

Załącznik L.

Raport z procesu warsztatowego

"Algorytm GZM"

Data realizacji procesu: Październik 2025

Miejsce: KatoScience Corner / MetroLab

Uczestnicy: Eksperci reprezentujący naukę, biznes, administrację samorządową oraz stronę społeczną (łącznie ok. 40 osobo-godzin pracy warsztatowej). Organizatorzy zapewnili dla uczestników catering w trakcie spotkań.

1. Cel i metodologia procesu

Celem cyklu warsztatowego było wyjście poza teoretyczne rozważania o sztucznej inteligencji i wypracowanie operacyjnej "mapy drogowej" dla Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii. Proces oparto na paradygmacie partycypacyjnym, zakładając, że strategia wdrażania AI nie może powstać wyłącznie w gabinetach, lecz musi uwzględniać realne bariery i potrzeby interesariuszy.

Proces podzielono na dwa etapy:

1. **Diagnoza (Tu i Teraz):** Weryfikacja zasobów i barier.
2. **Strategia (Tam i Wtedy):** Projektowanie rozwiązań metodą wsteczną (*Future Backwards*).

2. Warsztat I: "Diagnoza i mapa realiów"

Data: 23 października 2025 r.

Pierwsze spotkanie koncentrowało się na weryfikacji hipotez badawczych oraz inwentaryzacji ekosystemu. Uczestnicy pracowali nad ustaleniem punktu wyjścia dla strategii.

Kluczowe elementy pracy:

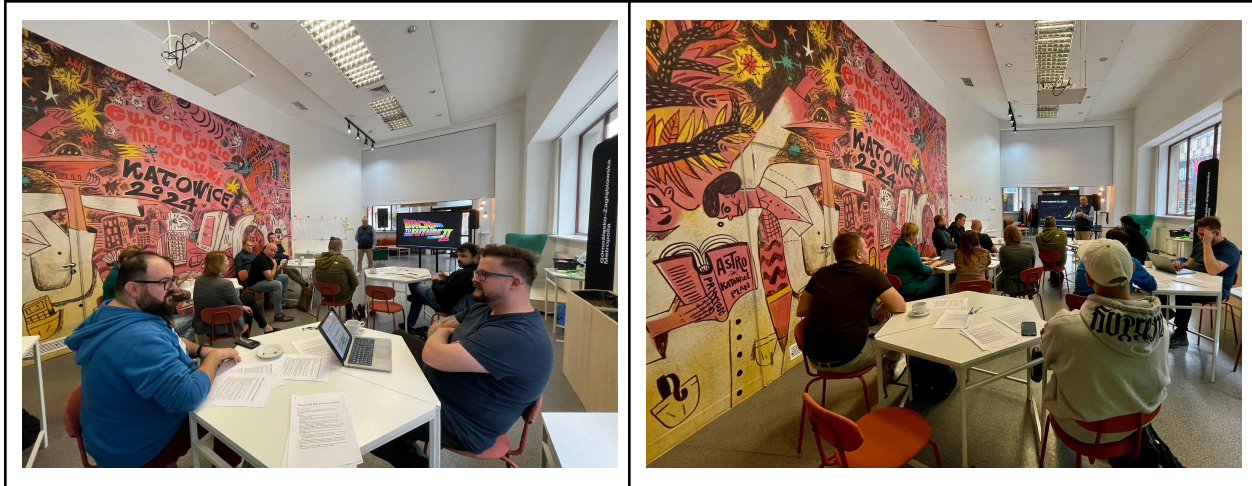
- **Weryfikacja hipotez:** Uczestnicy oceniali wstępne założenia raportu (metoda "traffic lights" – zgadzam się / nie zgadzam się / brak danych).
- **Mapowanie ekosystemu:** Zidentyfikowano kluczowych graczy (firmy, uczelnie), zasoby (zbiory danych ZTM, infrastruktura obliczeniowa) oraz "białe plamy" (brak kompetencji wdrożeniowych w MŚP).
- **Macierz priorytetów:** Zebrane pomysły oceniono pod kątem dwóch zmiennych: *Wpływ na rozwój regionu* vs *Realność wdrożenia*. Pozwoliło to odrzucić pomysły życzeniowe ("science fiction") na rzecz projektów wykonalnych.

Główny wniosek: GZM posiada silne aktywa "twarde" (przemysł, infrastruktura, dane transportowe), ale cierpi na deficyt aktywów "miękkich" (zintegrowane zarządzanie, kultura innowacji, kadry gotowe na AI).

3. Warsztat II: "Od przyszłości do dziś" (Future Backwards)

Data: 30 października 2025 r.

Drugie spotkanie poświęcono projektowaniu działań wdrożeniowych. Zastosowano zaawansowaną metodę planowania strategicznego **Future Backwards**, która polega na zdefiniowaniu stanu docelowego w przyszłości, a następnie cofaniu się w czasie, aby określić kroki niezbędne do jego osiągnięcia.

Materiały wsadowe (scenariusze bazowe):

Jako impuls do pracy (trigger), grupy otrzymały dwa skrajne scenariusze narracyjne opisujące GZM w roku 2035:

- **Scenariusz Sukcesu ("Niebo 2035"):** Wizja Metropolii jako modelowego regionu AI, gdzie technologia wspiera usługi publiczne (transport, zdrowie) i transformację przemysłu, a "drenaż mózgów" został zatrzymany.
- **Scenariusz Stagnacji ("Piekło/Porażka 2035"):** Wizja regionu, który przespał rewolucję technologiczną. Konsekwencje zaniechania to: pogłębiona depopulacja, przestarzały przemysł tracący konkurencyjność i frustracja społeczna ("stracona dekada").

Przebieg pracy (oś czasu):

Zespoły pracowały w odwróconej chronologii:

1. **WIZJA 2035:** Punkt wyjścia – przyjęcie założenia, że "Scenariusz Sukcesu" został zrealizowany.
2. **CHECKPOINT 2027 (Kamień Milowy):** Odpowiedź na pytanie: *"Co musiało być faktem pod koniec 2027 roku (koniec perspektywy budżetowej UE), aby sukces w 2035 był możliwy?"*
3. **DZIAŁANIA 2025-2027:** Zdefiniowanie konkretnych projektów, decyzji i pilotaży, które należy uruchomić "dziś", aby osiągnąć kamienie milowe.

4. Wyniki: Konfrontacja aspiracji z realiami (Urealnienie)

Kluczową wartością procesu było późniejsze zderzenie aspiracji warsztatowych z twardą analizą wykonalności (przeprowadzoną po warsztatach, stan na 31.10.2025). Pozwoliło to na odrzucenie celów nierealnych i skupienie się na działaniach operacyjnych.

Tabela urealnienia celów (Synteza):

Obszar	Aspiracja warsztatowa (Cel 2027)	Weryfikacja realności (Fakty)	Rekomendacja powarsztatowa do Raportu
Infrastruktura (KatoHub)	"Działający, otwarty hub technologiczny z firmami AI"	Nierealne. Budowa I etapu potrwa do min. połowy 2028 r. (umowa ze Strabag).	Skupienie na działaniach "miękkich" i budowaniu społeczności <i>zanim</i> powstaną mury. Hub jako idea, nie budynek.
Edukacja	"Pełna integracja programów nauczania z biznesem"	Ryzykowne. Bezwładność systemu edukacji uniemożliwia pełną zmianę w 2 lata.	Wdrożenie punktowych pilotaży ("Generacja AI", partnerstwa z IBM/Kyndryl) zamiast oczekiwania na reformę systemową.
Technologia (Drony)	"Latający Spodek" – pełny ekosystem dronowy usług komercyjnych.	Ryzyko "ślepego kierunku". Popyt komercyjny jest niepewny.	Przekierowanie na usługi publiczne (monitoring środowiska, transport medyczny) w ramach U-Space.
Infrastruktura (HPC)	"Własny superkomputer dla biznesu"	Realne/W toku. Otwarcie CETINO i Łukasiewicz-AI.	Kluczowe wyzwanie to nie sprzęt, a model udostępniania go MŚP ("Moc jako usługa").

5. Podsumowanie i rekomendacje końcowe

Proces warsztatowy pozwolił wyłonić listę tzw. "**Szybkich Zwycięstw**" (**Quick Wins**) – projektów, które są technicznie wykonalne, mają zabezpieczone finansowanie lub wysoki priorytet społeczny i mogą zostać uruchomione natychmiast:

1. **Voicebot ZTM:** Automatyzacja infolinii (wysoka gotowość wdrożeniowa).
2. **Opiekunowie Danych:** Uruchomienie programu porządkowania rejestrów w gminach (warunek konieczny dla AI).
3. **Pilotaż edukacyjny:** Wdrożenie gotowych scenariuszy lekcji o AI w wybranych szkołach (reakcja na luki kompetencyjne).

Warsztaty potwierdziły, że największym wyzwaniem GZM nie jest technologia, lecz **koordynacja**. Dlatego główną rekomendacją strategiczną jest przyjęcie przez Metropolię roli "**Integratora**", który dostarcza standardy i infrastrukturę, pozwalając gminom i firmom budować na nich konkretne usługi.